

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – डिसेम्बर – २०१८

कक्षा – शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-5)

प्रश्नपत्रम् – ६

गुणाः - ७०

विषयः - स्वामिनारायणवेदान्तः (जे.)

कोड – CC 3.5.10. (NEW)

समयः - १० तः ०१

दिनाङ्कः - १०/१२/२०१८

सन्दर्भग्रन्थः – छान्दोग्योपनिषदः १-४ अध्यायाः

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – १ कयोश्चित् द्वयोः मन्त्रयोः यथाभाष्यं व्याख्या कार्या ।

५×२=१०

- (१) तानु यत्र मृत्युर्यथा मत्स्यमुदके परिपश्यदेवं पर्यपश्यदृचि स्मि यजुषि ते नु वित्त्वोर्ध्वो
ऋचः साम्नो यजुषः स्वरमेव प्राविशन् ॥
- (२) आपयिता ह वै कामानां भवति य एवदेवं विद्वानक्षरमुद्गीथमुपास्ते
- (३) उद्गीथ इति त्र्यक्षरमुपद्रव इति चतुरक्षरं त्रिभिस्त्रिभिः समं भवत्यक्षरमतिशिष्यते त्र्यक्षरं
तत्समम् ॥

प्रश्नः – २ कस्यचिदेकस्य सविस्तरमुत्तरं देयम् ।

१०×१=१०

- (१) आख्यायिकामुखेन उद्गीथाक्षरस्य परोवरीयस्त्वोपासनं वर्णयत ।
- (२) उद्गीथोपासनायाः फलं यथाग्रन्थं स्पष्टयत ।

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – ३ कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भव्याख्या कार्या ।

५×२=१०

१. वसन्तो हिंकारो ग्रीष्मः प्रस्तावो वर्षा उद्गीथः शरत्प्रतिहारो हेमन्तो निधनमेतद्वैराजमृतुषु
प्रोतम् ॥
२. ते वा एते गुह्या आदेशा एतद्ब्रह्माभ्युत्पत्तिस्तथितस्य यशस्तेज इन्द्रियं वीर्यमन्नाद्यं
रसोऽजायत ॥
३. अथ यत्पञ्चममृतं तत्साध्या उपजीवन्ति ब्रह्मणा मुखेन न वै देवा अश्नन्ति न
पिबन्त्येतदेवानृतं दृष्ट्वा तृप्यन्ति ॥

प्रश्नः – ४ कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्योत्तरं देयम् ।

१०×१=१०

- (१) द्वाविंशतिखण्डोक्तदिशा गानविशेषोपदेशं लिखत ।
- (२) समन्त्रं मधुविद्यां विमृशत

तृतीयान्विति:(Unit - 3)

प्रश्न: - ५ कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भव्याख्या कार्या ।

५×२=१०

- (१) या वै सा पृथिवीयं वाव सा यदिदमस्मिन्पुरुषे शरीरमस्मिन्महीमे प्राणः प्रतिष्ठिता एतदेव नातिशीयते ॥
- (२) रैक्वेमानि षट्शतानि गवामयं निष्कोऽयमश्वतरीरथो नु म एतां भगवो देवतां शाधि य देवतामुपास्स इति ॥
- (३) स ह हारिद्रुमतं गौतममेत्योवाच ब्रह्मचर्यं भगवति वत्स्याम्येषां भगवन्तमिति ॥

प्रश्न: - ६ कस्यचिद् एकस्य प्रश्नस्योत्तरं लेख्यम्

१०×१=१०

- (१) ग्रन्थोक्तरीत्या शाण्डिल्यविद्यां वर्णयत ।
- (२) यथाग्रन्थं सत्यकामोपाख्यानं लिखत ।

अन्वितयः १ – ३ (Unit 1 – 3)

प्रश्न: - ७ अधोनिर्दिष्टेषु दशप्रश्नानामुत्तराणि लिखत ।

१×१०=१०

- (१) उद्गीथे कति वर्णाः सन्ति ?
- (२) जीवलस्य पुत्रः कः ?
- (३) अप्सु कतिविधं सामोपासनं कर्तव्यम्?
- (४) वाचि कतिविधिं सामोपासनं करणीयम्?
- (५) मृत्युशब्दस्य कोऽर्थः ?
- (६) लोकेषु कस्य साम्नः उपासना कार्या ?
- (७) अमृतत्वं केभ्यः आगतम् ?
- (८) कति धर्मस्कन्धाः ?
- (९) वैरूपं साम कस्मिन् प्रोतम्?
- (१०) मधुज्ञानं ब्रह्मा कस्मै उवाच?
- (११) मधुविद्या कस्मिन् अध्याये वर्णिता?
- (१२) सत्यकामोपाख्यानं कस्मिन् अध्याये वर्तते?
- (१३) छन्दोग्योपनिषदि कति अध्यायाः सन्ति ?
- (१४) छान्दोग्योपनिषदः तृतीयाध्याये कति खण्डाः सन्ति ?
- (१५) ब्रह्मणः तृतीयपादस्योपदेशं कः दत्ते ?

*****